

A jónapot meséje

Minálunk sosem vót segítőkész, jószándékú a pap.

Szakadt ki nagymamából két hússzelet panírozása között, de olyan fájdalommal, mint valami világtragédia. Lehetett benne némi igazság, talán átok ül a paplakon, vagy az egész egyháztéren, ahogy már meséltem a kereszt történetében. Lám, a mostani atya is mennyi anekdota hőse. Hogy csak egy keresztelő történetét említssem, amikor a szépen felöltözött család és rokonság előtt karjaiba vette a csipkés puccba vágott csecsemőt, átszellemült képpel megáldotta, meg is locsolta kicsit, jutott még a ruhácskára is a szenteltvízből, majd megmutatta a szülőknek a kis Petrácskát, *áldja meg az Isten hosszú és egészséges étellel*. A megszeppent apuka csak halkan merete kiigazítani, hogy Petra igazából Péterke, és vajon érvényes-e így is a keresztisége. Mindegy, egykutya, az Ő szemében egy bárány sem különbözik. Az atya viszont tudhatta volna.

Ehhez hasonló pletykák keringtek a papról, akit többször láttam, mint a falunkbelit, sőt ő járt át sokáig a mi templomunkba is, és ő oktatta a hittant az iskolában, sok gyerek között engem is, míg nagymama szentnek szánt. *Nefélj, kisleány, majd ha anyádék eccer nem lesznek itthol, rögtön elviszlek megkörtöztetni*. Ettől ijedtem csak meg igazán, gyerekfejjel elképzelttem, ahogy nagymama elrabol, kézen fogva rángat el a templomig, ahol ez a fura szagú hittan-tanárbácsi belefojt egy nagy tál vízbe, *áldassék a nevem és legyen sikeres az én életem*.

Szerencsére szüleim sosem mentek el otthonról, és amint szipogva elmondtam édesanyának, hogy sosem akarom, hogy megkereszteljenek és miért, rögtön megtiltotta nagymamának. Csak a templomba járás maradt ünnepekkor és a hittanóra, azok is csak addig, míg rá nem jöttek, hogy az atyának esze ágában sincs a Bibliáról mesélni nekünk, csak a politikai hovatartozásunkat akarta megalapozni tanórai beszédeivel. *Így veszett el napról napra az én szentséges lelkem*.

Azon a vasárnap délelőttön még úton voltam a Jóistenke felé, nagymama sokadjára elsírta, hogy *majd megkörtöztöltelek, kisleány, és akkor válaszoltam rá először, hogy nem akarom, hogy a fura szagú bácsi, akinek ráadásul furán kell köszönni, megfürdessen. Nem bácsi az, te, hanem atya*, fogott bele nagymama, *és azért köszönünk dicsértéssel, mert így szokás*. Ezen elgondolkozott, keze megállt a morzsa felett, a nagy hússzeletről lecsöpögött a tojás. *De édesapám sose süvegelt a papnak*.

A háború után. Tudod, a Lőcse papa nagy ember vót, gazdag paraszt a faluban, anyám dicsekedett is vele, a két Lőcse lány milyen kelendő volt, a hozomány között volt tömérdek telek, két szőlőshegy, ház a falu közepén, széles kapuval és egy kétlovas szekér, *sok maradt rá. Ő vigyázta is böcsülettel, édesanyámmal együtt az ebédből mindig a silány falatokat merete ki magának, szopogatta a csirkenyakat a levesből, amíg mi a színhúst ettük. Egyébként is fura étvágya vót, édesanyám mindig fordulhatott vissza a konyhába, amíg apuka levele nem vót olyan tűzforró, hogy szinte még a tányérban is zubogott. A mácsikot meg összeöntötte a levestel; gulyással, babbal, ami éppen az asztalra került, úgyis jó abba a tészta, meg egy gyomorba megy, ezt mondogatta. És az áldás után minden alkalommal végignézett az asztalon, és azt sóhajtotta, hogy szegények vagyunk, de jól élünk*.

Jól élt annak a testvére is a pesti rőfösboltjából (tudod, kisleány, azt ma méterárúnak hívják, szöveteket meg ruhákat árult, emlékszem, hogy kilószámra hordták haza Pestről, amikor hallottak az államosításról). Vagyis hát addig élt jól, míg igazolni nem kellett a származását. Nem vót annak semmi titkolnivalója, de hát akinek boltja vót, akinek vagyona vót, attól megkövetelték. Ez már csak így vót, kerülte ki egy melázással a születési előtti idők magyarázatát, és hát nem utazhatott haza, igyelni kellett valakinek a boltra, megkérte hát édesapámat, járja ki a levelet a plébániára.

És édesapám, a tiszta lelkű parasztember nekiindult mit sem sejtve, mert sose értett ő a politikához meg a rossz szándékhoz (a háború végén is szegény pár nappal azelőtt lépett be a nyilaspártba, mikor az oroszok begyűttek, de nem ám azért, mert ennyire törtető vót, hanem a helyi titkár egy pár szép bőrcsizmát ígért minden újonnan gyűtt tagnak. Szegény papa meg se kapta végül a csizmáját, hallgathatta is aztán

minden meccéskor a sógorától), bebocsájtást kért az atyához. Nem beszéltek ott sokáig, a pap bebújt a borvirágai és a lustasága mögé, és elhajtotta édesapát, hogy az ő családja nem is ebbe a faluba való, gyűttmentek, és ő nem tudja igazolni a Lőczék származását.

Na, akkor lett nagy riadalom, hogy viszik is mindjárt bátyját, el Németországba, de édesapám, aki tényleg egyszerű parasztember vót csak, úgy begurult erre, hogy maga kezdett a dolgok után járni, plébániáról plébániára, aztán így jutott el Karmacsig, meg Sebők Lőrincig.

Nagymama, azt is meséld el még egyszer, hogy lettetek Lőczék.

Azt majd máskor, minnyárt kisül a hús. De szép név, nagy kár érte, hogy édesapámnak nem született fia, aki továbbvigye. Talán te megkaphatnád a körösztéség alatt, de addigra már az én lelkem elveszett a vasárnapi rántotthúsok között.

Nemes László festménye

